

Takurda-o Burus o wu gene yan-dor Yeso n-me un dak-o o-Garatiya

Rem-se ro n-me à:

M-zante 1:1-10

Gwomo-ut Burus to un ko-yan-Tom Yeso 1:11—
2:21

Ma-to m-Rerem to un yar-mo Shir 3:1—4:31

M-posse mo un ko-yan-dor Yeso un yo depe wu
nom à 5:1—6:10

Ur-kom 6:11-18

¹ Me, Burus, genbe no ka takurda-o, un baksutu no unze, me ko-yan-Tom-wu. Ba remen buug-de un hun-ne dak me, ko na hun-ne tomog me o rwo'e un waragte ko-yan-Tom Yeso a. Amba Yeso **Kiristi** daagu me mosse Shir ne Tato na wu n-Ton shir, wu rwo'e Yeso meret wu muunte un hog ne a. Wu daagu me komo wu tomu me un waragte ko-yan-Tom Yeso.

² Kap o un or re ne, ye ro kanè à, mossute ut-hi un me ne be-de un tombe ut-gas be-to un yan-dor un dak-o o-Garatiya.

³ Um konog Shir Tato na un Wan-Koyan ne Yeso **Kiristi**, ye ye'et no m-yar un gwugwu-mo ur-hur ne.

⁴ No nak Yeso **Kiristi** ya'aste hi un de un wu remen **ba'as**-ut na, remen wu guut na un ka da-o yo-o o. Wu un nom yo ka remen kaane Shir Tato na cone m-nom.

⁵ Yage a ye'et Shir m-seps ba m-ta! **Amin.**

Ma-to m-Rerem ut-gaan

⁶ Um hyang o-made. Un ya o-da hiin, no conog m-yage dor-o un wu agu no à, be-de un yar-m **Kiristi** har m-warag be-de un yoos-ur hor-de, de **Ma-to m-Rerem**.

⁷ Amba **Ma-to m-Rerem** to á, ko hiin. Ye ken ye ro kon ye ro no m-rukurse à, ye ro m-senge ye sugute **Ma-to m-Rerem** ut-ma **Kiristi**.

⁸ Amba me no m-rure, urege wu ken wu be un te a ruru no to ken **Ma-to m-Rerem** to un hon un to te rege te russutu no à, ko **wan-tom-wu Shir**, ko te un hi un te, to, Shir huu wu nu-o yo-o!

⁹ Untun bo te rege te russutu no n-ga à, me no m-ja'as m-rure m-moka unze kap bon wu ruru no to ken **Ma-to m-Rerem** to un hon un to no rege no hogussute à, to Shir 'ranu wu!

Bɔ Burus warge ko-yan-Tom Yeso à

¹⁰ ¿Ko a un zee o, ka ma-to me no m-rure à me to m-rwor remen hun-ne gokstu me? Ay, rii-yo um cone à, yo ro, um ru'ut Shir o-zak un rii-yo me m-nom à. ¿No m-zee o me m-senge remen um ye'et hun-ne o-zak? Ay, a ro zeege hun-ne ye me m-'ya o-zak, me ro à warag wan-guw-m **Kiristi** á.

¹¹ Or re ne, yage um rurutu no unze ka **Ma-to m-Rerem** to, to Shir to me no m-rure à, to rwuun be-de un net á.

¹² Me goksune to be-de un net á. Komo yatt-wu yoosu me to á. Yeso **Kiristi** un hi un de un wu kutu me to.

13 Nq hogussute gon she'et-de um she'ette un dor-o un jor-se un **Yahuda**-ne à, bq um ya'e hun-ne **yan-dor Yeso** ur-koob deen à, har um nomog m-senge um hoot ye.*

14 Nq nepste komo be-de un dor-o jor-se un **Yahuda**-ne um jiiشته or re ne **Yahuda**-ne m-senge ye te bosute caara-o gaan à. Um nomog senge-mo un dor-o un bu-se un ya-n-ga-ye se n-ga m-sok ne.†

15 Amba be-de un yar-mo, Shir wu daagu me cin ba a un m-makt me, wu agu me, har wu eks,

16 wu upsutu me yish, um nept Wa un wu Yeso, remen um rurut **Ma-to m-Rerem** be-de un ye ro **Yahuda**-ne á. Bq wu nome kaane à, me hoob netu 'ye me to ken ma-to á,‡

17 komo me ha o-Urusharima be-de un ye ba'u me m-warag **yan-Tom Yeso** á. Rii-yo um nome à, yo ro, um haaru dak-o un Raraba-ne, ka da-de um muunuru bo-o o-Damaskus.

18 Bq hak-us tet nomte à, um haaru o-Urusharima remen um hyenet Simon Bitrus§. Um nomuru ho-ut op-ut taan [15] be-de un wu.*

19 Un kom-de un kaane komo, me hyan ko wan-gaan be-de un **yan-Tom Yeso** ye kuse á, se **Yakubu** heno Wan-Koyan.

20 Ka rii-yo me nq m-gene à, bo-to á, nip-o. Un co-o Shir me m-rwor.

* **Bqr-o gaan:13 1:13** Hyen komo: Seng 8:3; 22:4-5; 26:9-11.

† **Bqr-o gaan:14 1:14** Hyen komo: Seng 22:3. ‡ **Bqr-o gaan:16**

1:15-16 Hyen komo: Seng 9:3-6; 22:6-10; 26:13-18. § **Bqr-o**

gaan:18 1:18 ut-Girik: Kepas. * **Bqr-o gaan:18 1:18** Hyen

komo: Seng 9:26-30.

²¹ B̄o jime à, ʉm haaru dak-to o-Siriya ʉn o o-Kirikiya ne.

²² Amba ʉn o ka da-o, yan-dor o ʉn **Kiristi** ye ro n-me dak-o o-Judiya, ye nap me ʉn yish ʉn yish á.

²³ Ye m-hoge de temb a m-zee, “Ka net-wu ro ʉn 'ya ʉn na ʉr-koob à, wu ka m-moka ʉn rworu ʉn Ma-to m-Rerem mo wu ro m-naas à!”

²⁴ Remen kaane, ye bomuru Shir remen rii-yo Shir nome rem re à.

B̄or-ʉs yoor

*Yan-Tom Yeso gokste Burus
n-me o-Urusharima*

¹ B̄o hak-ʉs op ʉs-nass [14] nomte à, ʉm dooru m-warag o-Urusharima. ʉn ka da-o, ʉm nekuru ʉn Barnabas ne komo ʉn Titus ne.*

² Shir ye kutu me ʉt-hyangan ʉnze ʉm neke. Da-o ʉm wooreno à, te morguru ʉn sek-ye ne ʉn **yan-dor Yeso**. ʉm ruru ye bo me m-ko'ot ʉn **Ma-to m-Rerem** be-de ʉn ye ro **Yahuda**-ne á. ʉm ruru ye ka ma-to pakse, taase senge-mo me m-nom à, ko mo ʉm rege ʉm nomoste à, mo je hwaa.

³ Ye tosutu me, komo yatt-wu gakte á ko-wanhew wu ʉn de Titus á, ko de nomte wu ko-ya-o **Girik**† wu à.

⁴ Ma-to ʉr-ko to ʉn indune, remen ka ya-ʉr-ar ye yan-dor, ye cow ne wukusse à, remen ye

---

* **B̄or-ʉs yoor:1 2:1** Hyen komo: Seng 11:30; 15:2. † **B̄or-ʉs yoor:3 2:3** *Ko-ya-o-Girik* = ko-Yahuda-wu á.

wenet na ur-she'et sasa be-ur **Kiristi** Yeso. Ye ro m-con ye muut na guw-ne.

⁵ Amba te 'ya ye ur-hek á, ko hiin. Remen te rurutu no **Ma-to m-Rerem** to o-nip.

⁶ Amba ka hun-ne ye ro yan-co à, ye do rii be-de un yoos-de me m-yoos á. (Un hyan-o re ko ye ro wan-ne kap gaan to be un de, remen Shir rott m-koos á.)‡

⁷ Ye de un hi un de un ye hyeneste bo Shir cone wu ya'astu me senge-mo un rwor un **Ma-to m-Rerem** be-de un ye ro **Yahuda**-ne á, untun bo wu ya'ase Bitrus m-senge wu rure **Yahuda**-ne à.

⁸ Shir nome m-senge n-me un hur-ur Bitrus remen wu waragte **wan-Tom Yeso** be-de un **Yahuda**-ne à, wu wu komo nome m-senge n-me un hur-ur un de remen um waragte **wan-Tom Yeso** be-de un ye ro **Yahuda**-ne á.

⁹ Un hyan o un bo Shir ya'u me yar-mo un wu à, **Yakubu**, Bitrus§ un **Yohana** ne goksuru me. Ye, ye a esse ye ro co be-de un hun-ne **yandor Yeso** à, ye goksuru te te Barnabas un hur-ur gaan. Myet-m te, te dek hi un te unze te un Barnabas tea he be-de un ye ro **Yahuda**-ne á. Ye ka komo ye he be-de un **Yahuda**-ne.

¹⁰ Amba ye baksutu te unze taase to-to ke te un koob-ne ne ye ro be-de un ye à. Me ne cin n-ga ka rii-yo ro un hur un de.

*Burus nak Bitrus ut-to
un bo-o o-Antakiya*

¹¹ Da-o Bitrus* woone bo-o o-Antakiya, um

---

‡ **Bqr-qs yoor:6 2:6** Hyen komo: Kara 10:17. § **Bqr-qs yoor:9 2:9** ut-Girik: Kepas. * **Bqr-qs yoor:11 2:11** ut-Girik: Kepas.

nakuru wu ut-to yish-ye horo horo remen **ba'as-de** un wu wukusse o de ro á.

¹² Ur-takan, wu ro m-re un rii-yo m-re mosse un yan-dor ne ye ro **Yahuda**-ne á. Amba da-o nay-ne **Yakubu** woone es-mo o-Urusharima à, Bitrus koosuru un hon wu do m-re mosse un ye ro **Yahuda**-ne ne á. Wu un nom kaane remen wu ro un gyer-o un **Yahuda**-ne ye ro m-con a **ko** ko wu ke net-wu ur-ko à.

¹³ Kaane ma ye kusse be-de un **Yahuda**-ne à yan-dor ye nomog ka senge-mo **ur-ba'as** mo untun Bitrus, har ye swoog hi-ur Barnabas be-de un koob-de un rwor o-nip.

¹⁴ Da-o um hyane ye ro m-dore nip-o un **Matto m-Rerem** to Shir á, um zeeru Bitrus un yish-ye un kowan. “Wo ko-**Yahuda**-wu, amba wo ur-she'et untun wu ro ko-**Yahuda** á. Amba wo m-dore un jor-se ye ro un **Yahuda**-ne á. ¿M-moka woa ru ye ro **Yahuda**-ne á ye dore jor-se un **Yahuda**-ne?”

Shir guug Yahuda-ne un ye ro Yahuda-ne ne á

¹⁵ “Ko de nomte na **Yahuda**-ne ye be-de o-mat, ba ye ro **Yahuda**-ne á, komo ba ‘ya-ut-**ba'as**’ á,

¹⁶ a nepse net a warag ba **ur-ba'as** un co-o Shir be-de un dore o-**karamsa** á, se de wu shereg be-ur Yeso **Kiristi**. Remen kaane, na ma a ya'aste hi un na be-ur Yeso **Kiristi**. A un nom kaane remen a kumut m-warag ba **ur-ba'as** un co-o Shir be-de m-sher be-ur **Kiristi**, ba be-de m-dore

o-**karamsa** á. Remen yatt-wu he m-warag ba **ur-ba'as** un co-o Shir remen dor-o o-**karamsa** á.†

17 “Urege, bo a cone m-warag ba **ur-ba'as** un co-o Shir be-de m-sheer un **Kiristi** à, a 'wostu na **ya-ur-ba'as** remen a jorote o-**karamsa**, ¿ko nom un kaane kututu na **Kiristi** ro un tor-se un nom **ur-ba'as**? Ay, ko hiin!

18 Urege um inute, me komo m-jamas un matō um wugurse à, um waragte o ka ko-yan-jet o-**karamsa**.

19 Bo um ro m-senge um kumut hoog be-de Shir un bu-yo un ess o-**karamsa** à, **karamsa** zeeru me, ko-wan-jet o-**karamsa** wu um ro komo se um marag. Bo um hyente kaáne à, um yagu m-sheer be-de o-**karamsa** um kumut m-hoog be-de Shir. Um gwoturu **Kiristi** un hond de un wu um kumut hoog. A kamag wu remen wu dek swo ur-koob un de komo wu ya'ag me hoog.

20 A kamag me be-ur gaan un **Kiristi** ne. M-moka me un hoog ne, amba me wu un hi un de á. **Kiristi** wu ro hoog-mo un hur un de. Ka hoog-mo un wur-o re mo, hoog-mo be-de m-sheer un **Wà-wu Shir**. Wu kutu me m-con à har wu mer rem re.

21 Man ginim yar-mo Shir á. Amba urege net a hoks m-kum un she'et-de ba **ur-ba'as** un co-o Shir un bu-yo un dore o-**karamsa**, yo ka kututu na unze mar-m **Kiristi**, waragte hwaa o ka.”

Bor-us tet

Dor-o o-karamsa

† **Bor-us yoor:16 2:16** Hyen komo: Bong 143:2; Roma 3:20,22.

kṛ m-sher be-ṁr Kiristi

¹ Nṛ raag-ṅe ya-o-Garatiya! ¿Wa zṁgsṁ nṛ ṁ? ¿Kṛ wṁ ken wṁ ṁn nomo nṛ ṁs-baat? ṁm rurṁtṁ nṛ cas cas ṁnze Yeṁo **Kiristi** marag n-tṁn o-**kan**.

² M-mṁka ṁm çṁṁṁṁ ṁm nep rii gaan be-ṁr nṛ. ¿**Kukt-o Shir** ṁn haan nṛ remen nṛ dṛṁṁṁṁ o-**karamsa**, kṛ remen nṛ shereg ṁn ma-tṛ nṛ hogē à?

³ M-mṁka ¿yan-gṁṁ kṛṁṁb-de ṁs-barag de kṛṁṁ nṛ? Nṛ ka teksṁṁṁ ṁn **Kukt-o Shir**, amba m-mṁka ¿nṛ çṁṁṁṁ m-bṁṁṁ ṁn 'wṁns-mṁ ṁn ma-hun?

⁴ ¿Ashē kṛṁṁb-de nṛ swṁṁ go-ṁs-go à, waragṁṁ hwaa ṁ ka? ¿A nomē kaanē?

⁵ Wata, Shir ye ya'ṁ nṛ Kukt-o ṁn wṁ à, wṁ rṁ komo m-nṁm ṁn rem-se ṁt-hyat be-ṁr nṛ à. ¿Nṛ ṁn zee ṁ wṁ rṁ m-nṁm kaanē remen nṛ m-dṛṁṁṁ o-**karamsa**, kṛ remen nṛ hogṁṁṁ ma-ṁt **Kiristi**, nṛ sher komo ṁn tṛ?

⁶ Gwṁt nṛ hew-ṁr **Ibrahi**. A genēṁ ṁnze, “Wṁ shereg be-de Shir, remen kaanē Shir zette wṁ kashi ṁn net.*”

⁷ Tṛ, yagē nṛ nept ṁnze ya-m-sher be-de Shir ye rṁ “Yakar **Ibrahi**” remen ye shereg be-de Shir bṛ **Ibrahi** sher à.†

⁸ Ma-tṛ Shir gense, tṛ rwṁṁṁṁ cin n-ga ṁnze, ye rṁ **Yahuda**-ṅe á yeā hoks m-kum ṁr-con ṁr-kashi be-de m-sher ṁn co-ṁ Shir. Remen cin n-ga a rurṁṁṁ **IbrahiMa-tṛ m-Rerem** ṁnze, “Be ṁn du, Shir a ru'e hun-ṅe kap o-kwṁm.‡”

---

* **Bṛ-ṁs tet:6 3:6** Hyen komo: Taka 15:6; Roma 4:3. † **Bṛ-ṁs tet:7 3:7** Hyen komo: Roma 4:16. ‡ **Bṛ-ṁs tet:8 3:8** Hyen komo: Taka 12:3; 18:18; 22:18.

⁹ **Ibrahi** gokst̄e Shir o-nip ne, komo a ya'ag wu o-kwum. Kaane ̄o komo kap wu gokse Shir o-nip à, a 'ye wu o-kwum mosse un **Ibrahi** ne.

¹⁰ Remen kap ye r̄o o-sakto Shir a goks ye remen ye r̄o m-sheṛ un **karamsa-o Mosa** à, a huṛ ye nu-o yo-o. Remen Ma-to Shir gense to zeeg, “Kap wu m-dore un kap ̄o un rii-yo r̄o gense un takurda-o o-**karamsa** á, a huṣute wu nu-o yo-o. §”

¹¹ M-moka cangam to r̄o, yatt-wu he m-hoks m-warag kashi un co-o Shir un dor-o o-**karamsa** á, remen a genesse unze, “Wu r̄o kashi à, be-de m-sheṛ ̄o wu he kum un hoog.*”

¹² Yatt-yo mosse dor-o o-**karamsa** un sheṛ o-nip ne á, untun b̄o a gene à, “Wu nome kap rii-yo **karamsa-o** rwore à, be-de un ̄o wu he kum m-hoog. †”

¹³ Ka nu-o yo-o ̄o, ̄o o-**karamsa** a possussute ̄o, remen **Kiristi** rurug na be-de un ka nu-o yo-o ̄o, remen a muute wu rii-yo yo, rem na. Remen kaane a geneḡ, “Kap bon wu a kame n-te un **kan-o** o-ce à, a huṛtu wu ̄o ka nu-o yo-o. ‡”

¹⁴ **Kiristi** rurug na remen ka kwum-o a hu'e **Ibrahi** à, ye r̄o **Yahuda-ne** á ye kumut ka kwum-o be-ur **Kiristi** Yeso. Un kaane, na ma, be-de m-sheṛ, a hoks m-kum un ka **K̄ukt-o Shir** swore o-nu à.

O-karamsa un swor o-nu ne

§ **B̄or-ʉs tet:10 3:10** Hyen komo: Kara 27:26 (ʉt-Girik).

* **B̄or-ʉs tet:11 3:11** Hyen komo: Haba 2:4. † **B̄or-ʉs tet:12 3:12** Hyen komo: Rewi 18:5. ‡ **B̄or-ʉs tet:13 3:13** Hyen komo: Kara 21:23 (ʉt-Girik).

15 Or re ne, yage ʉm ruutuɾu nɔ sha-mɔ ʉn rii-yo nɔ nepse ʉn yo ne à. ʉrege hun-ne yoor swɔrɔg o-nu komo ye rwo'uru ʉt-kom remen ye esté ka swɔoru nu-o yatt-wu he o m-soks á, yatt komo wu he m-do ʉn yo ken rii-yo á.

16 M-mɔka Shir surute **Ibrahi** ʉn wà ʉn wu ne o-nu. A geneg ʉnze, ʉn “Yakar-ye” á. ʉrege kaane o, ye rɔ deen o ka. Ay, a ʉn zee, “Wà ru,” net gaan wu ka, wata **Kiristi**.§

17 Rii-yo me m-zee à yo ka, Shir surute **Ibrahi** o-nu wu shooste ka nu-o. Rii-yo ka **karamsa**-o a haante ʉs-hak zungu-ʉs nass, ʉn hak-ur kwɔoz ʉs-op [430] da-o wu sure **Ibrahi** o-nu à. Ka **karamsa**-to rwo swɔr nu-o waragte o-hwaa á, har m-mɔka swɔr nu-o Shir rɔ gung.*

18 A ro zeege a gɔks cim-yo Shir ʉn bu-yo o-**karamsa**, ka da-de a roa kum yo ʉn bu-yo ʉn swɔr o-nu á. Amba Shir ya'aste **Ibrahi** ka cim-yo ʉn bu-yo ʉn ka swɔr o-nu o.†

19 To ʉrege kááne o, ¿remen yan o a hantute o-**karamsa**? A ʉn do o-**karamsa** remen a rwuntute **ur-ba'as** cas. A ʉn hante o remen a nomot m-senge ʉn o har ka ho-de ka wà-wu Yeso‡ he m-haan à. Ká wà-wu haante remen ká swɔr o-nu o. **Yan-tɔm-ye Shir** ye hante **Mosa** ká **karamsa**-o. Komo **Mosa** wu ro n-tete o Shir ʉn hun-ne ne à, wu ro m-nom ka senge-mo m-hongse be-de ʉn Shir ʉn hun-ne ne.

20 A m-con ʉn wa-m-hongse ʉrege hun-ne arge

---

§ **Bɔr-ʉs tet:16 3:16** Hyen komo: Taka 12:7; 13:15. * **Bɔr-ʉs tet:17 3:17** Hyen komo: Rwuɩ 12:40. † **Bɔr-ʉs tet:18 3:18** Hyen komo: Roma 4:14. ‡ **Bɔr-ʉs tet:19 3:19** ʉt-Girik: wà-wu a surte o-nu.

yoor çonog esse ut-ma. Amba Shir un nom kaane un hon-de un wu. Wu rot wa-m-hongse ut-ma da-o wu sure **Ibrahi** nu á.

Yo hante o-karamsa à

²¹ ¿Yo ka un warag o unze **karamsa**-o ro ur-hwu'us un swor o-nu o Shir ne? Ay, ko hiin! A ro zeege **karamsa**-o wa 'ye na hog pu-o, a roa kutu na unze a kum kashi m-yar be-de Shir un cow-yo un dore o.

²² Un suge-de un kaane, gense to ro un Ma-to Shir unze, hono o-dak kap ro un kus-o **ur-ba'as**. ¿Remen ya? Shir un yage yo ka korot remen wu ya'aste swooru nu-o wu nome, be-de ye shere be-ur Yeso **Kiristi** à.

²³ Rii-yo bu-yo m-sher un **Kiristi** woontu na, **karamsa**-o ro na m-hok, o ro bobse na be-de m-ru ro kon á se da-o a kutu na bu-yo m-sher ur-kom à.

²⁴ A bobsutu na un kom-to o-**karamsa** remen o eret na har **Kiristi** haante. Un kaane, be-de m-sher a warge ba **ur-ba'as** un co-o Shir.

²⁵ M-moka ne bo da-o sher-m woosune à, a un kus-o o-**karamsa** á.

*Be-to m-sher myet-m no
mune yakar-ye Shir*

²⁶ Remen no shereg be-ur Yeso **Kiristi**, kap-m no no warge yakar-ye Shir.

²⁷ Remen myet-m no a un yo'ostu no m-ho no waragte ye ma **Kiristi**, no cok hi un no n-me un **Kiristi**, untun bo a m-cop un saw-ut pu-to à.

28 Remen kaane koos-m rɔ kɔn á be-de ɔn **Yahuda**-ne ɔn ye rɔ **Yahuda**-ne ne á.Š Komo koos-m mɔ kus be-de ye rɔ ɔr-mat ɔn guw-ne ne á, kɔ be-de ɔn ne'a-ne ɔn campo-ne ne. Kap gaan nɔ rɔ be-de ɔn mosse ɔr-hi ɔn **Kiristi** Yeso.

29 Urege nɔ ye ma **Kiristi** ye, nɔ waragte yakar **Ibrahi** ye o-nip, komo nɔa gɔks ka cim-yo Shir swɔre o-nu à.*

Bɔr-uş nass

*A guw-ne ye tomsɔ á
amba a waragte yakar-ye Shir*

1 Wà wan-re o-cim da-ɔ wu ro ya o-wà o-rek yo, wu ɔn ko-guw ne gaan tɔ, kɔ de nomte kap ɔ ɔn rii-yo ɔn ka hur-ɔ yo ma ɔn wu yo à.

2 Da-ɔ wu ro'e ya o-rek yo, ye ken ye rɔ kɔn ye rɔ wu o-gwɔt à har da-ɔ tato-ɔ ɔn wu rwo'e à.

3 Kaane tɔ ro be ɔn na, n-ga rii-yo **Kiristi** haante, a ro ɔntun yakar rek-ye. A ro ɔntun guw-ne, a ɔn hoob-ɔ ɔn a reet ɔr-hɔ be-de Shir ɔn bu-yo ɔn jind-se ɔn **Yahuda**-ne.

4 Amba bɔ da-ɔ Shir esse à woote à, Shir tomnuru Wà ɔn wu. Wu haante ɔn bu-yo ɔn mat-ɔ ɔn ne'a. Wu dorute ka **karamsa**-ɔ Shir ya'ase **Mosa** à.

5 Wu ɔn nom kaane remen wu rurut ye rɔ ɔn kus-ɔ o-**karamsa** à, komo wu muut ye ɔr-mat be-de Shir.

Š **Bɔr-uş tet:28 3:28** ɔt-Girik: Girik-ne. * **Bɔr-uş tet:29 3:29**
Hyen komo: Roma 4:13.

⁶ Shir tomonte Kukt-o Wà un wu n-me un hur-ut na remen a nept na yakar-ye Shir ye. **Kukt-o Shir** o ro un eeg-se Shir unze, “Abba,* Tato re!”

⁷ Remen kaane wo ko-guw-wu komo á, wo wà-wu. Remen wo mat-de un wu de, Shir a ru o re kwum-o un cim-yo un wu.†

Burus waste un Garatiya-ne ne

⁸ N-ga da-o no ro nakke Shir á, no ro m-dore un m-gir un nome un ye ken shir-ye ne m-guw, amba gir-mo ro Shir-wu o-nip á.

⁹ Amba m-moka no nepse Shir, ko na a zee Shir nepse un no ne. ¿Remen yan o no hette m-warag be-de un bu-yo un jor-se un **Yahuda**-ne se o-hwaa? ¿No un con o no warag guw-mo un se komo?

¹⁰ No conog no re ur-ho be-de Shir, be-to m-koos un to ken ho-to un se ken reng-se ne un o ken da-o ne, un se ken hak-se ne.

¹¹ Ka rii-yo no m-nom à ya'ag me o-gyer, remen waragte sa o zee o ka koob-de um swo rem no à jaag o-hwaa!

¹² Or re ne, hakkur no she'et no sasa bo um ro es-mo un ka rem-se à, remen um waragte bo no ro à, (no ye ro **Yahuda**-ne á), sasa es-mo un ka **karamsa**-to. No yo'og me da-o um ko'otu no ka ma-to á.

¹³ No nepse gom-o um nome à. O tikshi me cow-yo um hantutu no **Ma-to m-Rerem** à ur-takan.

¹⁴ Ko de nomte me keese á komo hur-ut no naasute deen, kap un kaane ne, no mus me hwaa

---

* **B̄or-ʉs nass:6 4:6** ut-Arameki: Abba. † **B̄or-ʉs nass:7 4:5-7** Hyen komo: Roma 8:15-17.

á. Komo nò gwòkt me ùr-bon ne. Nò gòkstú me ùntún **wan-tom-wu Shir** n-Ton, kò komo bò nò gòkse **Kiristi** Yeso ùn hi ùn de ùn wú à.

¹⁵ Nò nòmog o-zak deen ùn ka da-o! M-mòka ùn ya, ¿yan gon zak-o nò nòme rem re? Ùm nepste ùn ka da-o, rii-yo m-nome rotte, nò roa hurum yish nò, nò ya'as me!

¹⁶ Ashi, ¿m-mòka me ùn warag o ka wan-yage-ut nò, remen ùm rurutu nò yo rò o-nip?

¹⁷ Ye ka hun-ne ye hamattu nò ùr-bon ne, amba yo ye cone à yo rott ùr-bon á. Ka yo ye cone à yo rò ye wongsu nò ùn me ne, remen nò hamattú ye bò ye hamtu nò à.

¹⁸ Ka hamat-mò rò ùr-bon ne urege ka con-mò rò ùr-bon ne, koyanda, ba se me be-ur nò á.

¹⁹ Yakar re ye me m-con à, ayoore-o ka me m-hoge reeten-mò ùn mat-o nò. Komo me ùn senge-mò ùn swor ùr-koob har da-o **Kiristi** bò'ose n-me nò bò wan-yaar rò m-bò'ose ùn men-ut inu ùn wú à.

²⁰ Ùm ro conog ùm rò ùn nò ne m-mòka, ka da-de ùm roa ja'as cor re. Ay, hur ùn de naasute rem nò!

Sha-m Hjaratu ùn Saratu

²¹ Yage ùm cit nò, ¿nò ye rò m-con m-dore o-**karamsa** à, nò nepste o ka yo **karamsa**-o zee?

²² Remen gense tò rò unze, **Ibrahi** rò ùn yakar ne nen yoor yan-campo-ne, ka wà gaan-wu ko-guw-wu ùn ne'a matu wu, wu ka komo ba ko-guw matu wu à.

²³ Ka wà-wu ka ko-guw-wu mate à, **Ibrahi** ùn kum wu bò a wette m-kum ùn yakar à. Amba

wu ka wà-wu rō be-de un ne'a-wu ut-ge à, mat-o un wu o ut-hyat o, remen swor o-nu o Shir sure **Ibrahi** à.

²⁴ Mō ka sha-mō, ka ne'a-ne ye yoor kutute swor o-nu o-yoor. **Hajjaratu**‡ he mat un guw-ne, wu rō sha-mō un swor o-nu§ o a nome un Haag-o Sinay à.

²⁵ **Hajjaratu** sha-mō un Haag-o o-Sinay o rō un dak-o un Raraba-ne à. Wu rō sha-mō un bō-o o-Urusharima o m-mōka, remen wu un yakar-ye un wu ne kap guw-ne ye un kus-o o-**karamsa**.

²⁶ Amba Urusharima-o pu-o rō kon n-ton, na ye m-ha kanē à ya a rō sasa be-de un dor-o o-**karamsa**. Na ye m-ha kanē à, a o un gwot-o o-bō unze o rō inu na remen na yakar-ye Shir ye ye o-nip. **Saratu**, ba ko-guw-wu á, wu rō sha-mō un ka Urusharima-o pu-o o.

²⁷ Gense tō rō unze,

“Ko-maktan-wu un ne'a nom o-zak,
kan **kan**-o o-zak wō wu nape reeten-mō o-
mat á.

Men zee kaanē remen ne'a, wu ro ko-maktan n-
ga à,

wu makt yakar deen,

arge ne'a-wu wette m-mat à.*”

²⁸ M-mōka nō or re ne, nō ma yakar-ye Shir ye be-de un swor o-nu untun **Ishaku**.

²⁹ Un ka da-o komo ka wà-wu a mate un bō a wette m-mat á, wua reese wà-wu a mate un

‡ **Bqr-ús nass:24 4:22-24** Hyen komo: Taka 16:1-16; 21:8-9,12-17; 25:12. § **Bqr-ús nass:24 4:24** swor o-nu = o-karamsa.

* **Bqr-ús nass:27 4:27** Hyen komo: Isha 54:1.

beeḅ-de ṽn **Kukt-o Shir** à ṽr-koḅb. Kaane ṽo rḅ har m-mḅka.†

³⁰ Amba gense ṽo rḅ be-de ṽn Ma-tḅ Shir ṽnze, “Yan ka ko-guṽ-wu ṽn ne'a-wu ṽn wà ṽn wu ne, ye ru. Nom kaane remen wà-wu ṽn ko-guṽ-wu ṽn ne'a a wong o-cim ṽn wu kà wà-wu ne á. Ká wà-wu wu inu ṽn wu rḅ ko-guṽ á.”‡

³¹ Remen kaane ḡr re ne, na yakar-ye ṽn ka ko-guṽ ne'a-wu wu á. A rḅ yakar-ye ṽn ka ne'a-wu wu rḅ ko-guṽ á.

Bor-ṽs taan

Ur-she'et sasa be-ṽr Kiristi

¹ **Kiristi** ustṽ na remen a she'etté sasa. Remen kaane she'et nḅ sasa, taase nḅ she'et she'et-de ṽn guṽ-ne komo á.

² M-mḅka hogṽ nḅ mḅ. Mḅ, Burus, mḅ nḅ m-rṽre, ṽrege nḅ gokste a nomṽ nḅ ṽr-ko, yo ka kututṽ na ṽnze **Kiristi** hwaa wu rḅ be-ṽr nḅ ḅ ka.

³ Mḅ nḅ jamas m-bakse ṽnze kap wu gokse wṽa dore **karamsa**-ḅ ṽr-ko à, a gakte wu dore o-**karamsa** kap ḅ ka.

⁴ Nḅ ye rḅ m-senge nḅ she'ette ba **ṽr-ba'as** ṽn co-ḅ Shir ṽn bu-yo m-dore o-**karamsa** à, nḅ regussute nḅ ruussute hi ṽn nḅ be-de ṽn dor **Kiristi**. Nḅ pa'ag ḅ ka yar-mḅ Shir.

⁵ Te de te ru'usse ṽr-hur Shir a hongse te ṽn wu ne, Amba a senge m-sheṽ ṽn moṽse ṽn gwu-ḅ ṽn **Kukt-o Shir**. Komo a senge ṽr-'er o-dish ne,

---

† **Bor-ṽs nass:29 4:29** Hyen komo: Taka 21:9. ‡ **Bor-ṽs nass:30 4:30** Hyen komo: Taka 21:10.

unze **Kiristi** a muut na kashi un hun-ne un co-o Shir.

⁶ Remen a ro n-me un **Kiristi** Yeso, ko ur-ko ko ba ur-ko yo ken rii-yo yo á be-ur na. Amba rii-yo Shir cone cot à yo ro net sher be-ur **Kiristi**, komo hoog-mo un wu ro m-kute wu conog Shir un hun-ne ne.

⁷ No ro m-ha co ur-bon ne, ¿Wa wenu no dor-o o-nip?

⁸ Shir ye á, remen wua gu no no ma'aste sasa.

⁹ Ka yoos-de ut-bo de ya de ro untun “Ya o-**yist** o-rek yo, yo ro m-rwo ut-burodi rotte m-hundunde deen.”*

¹⁰ Remen gam-o hi-ut na n-me un senge-m Wan-Koyan, um nepse noa dore yo ken cow-yo yo a kutu no un hon hese-de un yo ma re á. Komo wu ro no m-'yons ur-hur à wua su ur-koob ko wan wu.

¹¹ Or re ne, urege har m-moka me m-ko'ot unze depete a **ko** kowan, ¿ya hante m-moka hun-ne rottu me m-'ya ur-koob? Urege me us-tor unze a ko ur-**ko**, ai, ma-ut re mosse un mar-m **Kiristi** ne n-ton o-**kan**, ro a warag rii-yo ur-pukse be-de un ko wu ke net-wu á!

¹² Ay, ka yan-'yons un no ut-hi ye, ye ka ye conu no gaktu ur-ko à, jiishte ye re co ye pesem hi un de un ye!

¹³ Or re ne, Shir conog no she'et sak komo sasa. Amba wer no taase ka she'et-ur no de o-sasa de warag no bu-yo un dore un rem-se wur-o cone à. Un sugede un kaane, yagu no ka she'et-de o-sasa

---

* **Bor-us taan:9 5:9** Hyen komo: 1Kor 5:6.

de wootu n̄o ʉn nome ʉn ye ken ye m-guw n-me
m-was.

¹⁴ Remen myet-m̄o o-**karamsa** a ʉn m̄osse ʉn
karamsa-o gaan, o r̄o, “Was wan-b̄or-o ru ʉntun
hi ʉn du.”†

¹⁵ Amba ʉrege n̄o r̄o m-dum ʉn hi ʉn n̄o, n̄o
ʉs-haw, n̄o ʉn ti'in hi ʉn n̄o ʉntun nem-ye o-k̄ot,
muut n̄o ʉr-hi, taase n̄o sabre kap!

D̄oru n̄o o-Kukt ba ʉr-ba'as á

¹⁶ Yo me m-zee à yo ka, yagu n̄o **Kukt-o Shir**
o kututu n̄o o-cow. N̄o nome kaane n̄o hede m-
dore ʉn she'et-de ma-hun á.

¹⁷ Me ʉn zee kaane remen she'et-de ma-hun r̄o
m-honge o-Kukt ne á, o-Kukt komo o r̄o m-honge
ʉn she'et-de ma-hun ne á. Ka rem-se ʉs-yoor r̄o
ʉt-yage ne. O rwo'e notte m-hoks m-n̄om ʉn yo
n̄o cone m-nom á.‡

¹⁸ Amba ʉrege **Kukt-o Shir** o r̄o n̄o m-dorotte,
n̄o ʉn k̄us-o o-**karamsa** o ka á.

¹⁹ Senge-m̄o she'et-de ma-hun r̄o m-n̄om à, ya
m̄o r̄o cas:

Koob-de m-'e, ʉn
She'et-de o-ás ne, ʉn
N̄om ʉn rem ʉs-yo-se ne, ʉn

²⁰ Guw-m̄o ʉs-toog ne, ʉn

M̄or-ne,
Hun-ne yan-yage-ʉt or ʉn ye ne m-dum ne,
komo,

Ye m-nome ʉn or ʉn ye ne ʉr-shoob,

Ryaab-se, komo ʉn

Con-to ʉr-hi ne,

† **B̄or-ʉs taan:14 5:14** Hyen komo: Rewi 19:18. ‡ **B̄or-ʉs
taan:17 5:17** Hyen komo: Roma 7:15-23.

Ye rɔ m-es be-ur gaan á, un

Cakarse un hun-ne ne,

²¹ Ur-shoob ne,

Mar-mo m-swɔ komo,

Ye rɔ un mosse ut-hi be-de m-nom o-ás un bu-
yo un su swɔog ne, un

Se ken rem-se ne untun kaane.

Me nɔ m-kewes, untun bɔ um kewse nɔ n-ga à,
unze ye rɔ m-nom un gɔ un ka rem-se à, yea kum
m-cow n-me un **Gwomo-to Shir** á.

²² Da-o **Kukt-o Shir** garamse na à, hun-ne a
hyen ka rem-se un she'et un na, se rɔ:

m-was,

men-ut pus-to,

gwugwu-mo ur-hur,

'mo ur-hur,

gu un hun-ne,

un shoos un rii-yo ur-bon ne,

un o shir ne,

²³ gwugwer-mo ur-hi,

hoks m-garamsa ut-ma un rem-se wɔ m-nom
à.

Urege nɔ nom un ka rem-se, yatt-yo da'e
karamsa-o zet nɔ nomog **ur-ba'as** á.

²⁴ Komo kap ye rɔ ye ma **Kiristi** Yeso à, ye ho'oste
she'et-de ma-hun un rem-ɔs yo-se ne gɔ-ɔs-gɔ se
wur-o rɔ m-con à.

²⁵ Yage **Kukt-o Shir** doruttu na n-me un kɔ yo
ke rii-yo un she'et-ur na, remen Kukt-o ya'u na
m-hoog à.

²⁶ Taase a warag yan-'yons ur-hi kɔ yan-'yons un
hur-de un hun-ne, kɔ yan-shoob-de un ye ken ya
á.

B̄or-̄us cind

A dek n̄o n̄u-̄us ̄or na n̄e

¹ ̄Or re n̄e, a shipe w̄u ken w̄u r̄o ̄un n̄om ̄un rii-yo depe á, n̄o ye r̄o ̄un **Kukt-o Shir** n̄e à se n̄o muunte w̄u n-cow. Amba n̄om n̄o kaane ̄un gwugwer-mo ̄ur-hi n̄e, komo taase remen senge-mo ̄un muunte ̄un ̄or n̄o, n̄o komo n̄o hebe n-me ̄un ka meger-to.

² Gu n̄o ̄or n̄o n̄e be-de ̄un dek ̄un n̄u-se ̄un ye. ̄Un kaane n̄o he m-shoos ̄un **karamsa-o Kiristi**.

³ ̄Urege w̄u ken r̄o ̄un uku o-cin ̄unze w̄u yo ken rii-yo yo, ashi n̄e w̄u yo ken rii-yo yo á, hi ̄un de ̄un w̄u w̄u r̄o m-raks.

⁴ Yage k̄o w̄u ke net-w̄u me'este senge-mo ̄un w̄u, w̄u hyen. ̄Urege mo nomog ̄ur-bon, ka da-o w̄ua hoks m-uku o-cin ̄un rii-yo w̄u nome ̄un hi ̄un de ̄un w̄u à. Myet ̄un kaane n̄e, yo depete ba se w̄u hong sute hi ̄un de ̄un w̄u ̄un w̄u ken ̄un net-w̄u n̄e á.

⁵ Me ̄un zee kaane remen depete ko w̄u ke net-w̄u dek n̄u-se ̄un hi ̄un de ̄un w̄u.

W̄qa ce yo o ḡo'e à

⁶ Kap bon w̄u a yoose ma-ut **Kiristi** se w̄u ya'as w̄u yoose w̄u à, de ma ̄un w̄u kwukwur-de de ̄un rii-yo m-yar.

⁷ Taase n̄o raks hi ̄un n̄o, yatt-w̄u he m-hoks ̄un raks ̄un Shir á. Kap bon yo net ḡo'e à, yo w̄u he m-ce.

⁸ ̄Urege net goog ̄un bu-yo ma-hun, yoa woot w̄u m-mar. ̄Urege n̄e w̄u goog ̄un bu-yo o-Kukt, w̄ua kum hog-mo ba m-ta.

⁹ Remen kaane taase a ker un nom un rii-yo ur-bon. Urege a karag a yage nom m-senge á, da-o roon o a hette ce un ce-mo o-kwum à.

¹⁰ Remen kaane, koyanda a kume o-da, se a nome ko wu ke net-wu rii-yo ur-bon, yo jiiše ma à, ka ye ro or na ne ye atte sher-m gaan à.

Nak o-to o ur-kom un ma-to ur-ko

¹¹ Gwot no gon caari-mo m-gen mo um genu no un kom-ut re à.

¹² Ka hun-ne ye conu no m-gakte ur-ko à yan-nu-mo ur-hi ye, ye un con a muut ye yo ken rii-yo. Ye ro m-nom kaane remen ye ro m-hoge o-gyer. Ye ro us-barag hun-ne a 'ye ye ur-koob urege ye sher be-de un **seke**-ur **Kiristi** de n-ton o-**kan** cot á.

¹³ Ko ka ye ro ur-ko ne à, ye m-dore o-**karamsa** un hi un de un ye á. Ye de ye conog a ko no remen nu-mo ur-hi, ye ro m-zee ye rwo'e a koot no.

¹⁴ Amba me ko hiin, man nom nu-mo ur-hi á. Ko man nom nu-mo ur-hi, se de remen **kan**-o Wan-Koyan na Yeso **Kiristi**. Mar-mo un wu n-ton o-**kan** o rwo'e con-to un rii-yo un hono o-dak merte un hur un de. Me komo um marag. Me con rii-yo un hono o-dak á.

¹⁵ Ur-**ko** ne, un ba ur-ko ne kap hwaa-o. Rii-yo jiiše à yo ro Shir muut na untun net pu-wu.

¹⁶ Me us-kon Shir wu 'ye gwugwu-mo ur-hur ur-'won ne. Kap no ye ro m-dore un ka **karamsa**-o pu-o o à, wata kap hun-ne ye Shir ye o-nip.

M-tige un hoos-de ur-kom ne

¹⁷ Ʋr-kom, taase kọ wu ke do me m-rangse un yo ken rii-yo, remen me un napa-to us-sorog ne se a nomo me un wur-o re à, to kutute unze me ko-guw Yeso wu.

¹⁸ Or re ne, yar-m Wan-Koyan na Yeso **Kiristi**, mo nom mosse un no ne! **Amin**.

ut-Hun New Testament

Hun-Saare: ut-Hun New Testament New Testament

copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Hun-Saare

Contributor: WBT Central Zone

© 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc. in cooperation with the Ut-Hun Bible Translation Project All rights reserved. The New Testament in ut-Hun (Eastern Dukawa)

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 29 Jan 2022

4b40cd80-7cb8-5d3d-8563-557f030f99d7